

عالم بصیر

بیانات بزرگان در مورد علامه مصباح یزدی (حفظه الله تعالی)

«آذرخشی دیگر از آسمان کربلا» که حاوی مجموعه سخنرانی‌های آیت الله مصباح در محرم ۱۴۲۱ قمری (سال ۱۳۷۹) است، فرمودند: **بنده این کتاب مربوط به عاشورا تقریباً همه اش را خواندم، مطالبی است لازم، نمی شود گفت مفید، بالاتر از مفید (است).** مطالب ضروری و لازم است... این طور باز کردن قضایای عاشورا، به روز کردن این قضایا خیلی مفید است. در این ۷-۸ جلسه، بعضی از مطالب، مطالبی است که غیر از شما شاید کس دیگری نتواند، حداقل این طور نمی تواند، اصلش را هم حل کند، لافاقل این است که به این خوبی نمی تواند (از عهده‌ی بحث برآید).

(رک. به فیلم دیدار، تاریخ ۷/۴/۷۹)

۱. مبانی فکری اسلام در دست ایشان

در تاریخ ۵ تیر ۱۳۸۰ نیز مقام معظم رهبری در دیدار جمعی از نونهالان و نوجوانان حافظ و قاری قرآن کریم فرمودند: من خواهم می کنم ایشان (حجت الاسلام طباطبایی) و مجموعه ی دست اندرکار به این نکته توجه کنند که پایه پای پیشرفت معلومات قرآنی و دینی اینها (حافظان و قاریان خردسال) آگاهی‌های استدلالی و عمق بخشیدن استدلالی به اعتقادات اینها را هم حتماً در برنامه قرار بدهید... به نظر من، یکی از چیزهایی که می تواند خیلی کمک کند به این قضیه، این است که **از کتابهای شهید مطهری، از معارفی که امروز بزرگانی از قبیل آقای مصباح و دیگران که واقعاً مبانی فکری اسلام دست اینهاست؛ از اینها استفاده کنند** حتی می شود اینها را ساده کرد، شما می توانید این کار را بکنید.

(رک. گفت‌وگو، مصباح، مرکز اسناد انقلاب اسلامی)

۱۲. منبع فکر و اندیشه‌ی معارف اسلامی.

مقام معظم رهبری بار دیگر در جمع دانشجویان و دانش آموزان طرح ولایت در سال ۱۳۸۱ فرمودند: لازم است تشکر کنم از معلمان و استادان و دست اندرکاران و مدیران این تلاش فرهنگی که بسیار بارز است و مخصوصاً از شخص جناب آقای مصباح که حقیقتاً یکی از وجودهای مبارک و معتنم در دوره‌ی ما هستند و منبع فکر و اندیشه‌ی بی‌غل و غش معارف اسلامی. ان شاء الله خداوند به ایشان و دیگر دست اندرکاران توفیق ادامه ی این خدمت بسیار بارز را عنایت کند و وسیله ی بهره مندی هر چه بیشتر، گسترده تر و عمیق تر جوانان را از این سرچشمه‌های معرفت فراهم کند.» (همان، ۴ شهریور ۱۳۸۱، ش ۱۴۳)

و هدایت و فضل مستمر پروردگار متعال می سپارم. (رک. اندیشه‌ی ماندگار، ص ۲۱)

۷. علامه طباطبایی و شهید مطهری زمان مقام معظم رهبری در اوج حملاتی که در محافل و نشریات مختلف به آیت الله مصباح وارد می شد، فرمودند: بنده نزدیک به چهل سال است که جناب آقای مصباح را می شناسم و به ایشان به عنوان یک فقیه، فیلسوف، متفکر و صاحب‌نظر در مسائل اساسی اسلام ارادت قلبی دارم. اگر خداوند متعال به نسل کنونی ما این توفیق را نداد که از شخصیت‌هایی مانند علامه طباطبایی و شهید مطهری استفاده کند، اما به لطف خدا این شخصیت عزیز و عظیم القدر، خلاء آن عزیزان را در زمان ما پر کرده است.

(رک. گفت‌وگو، مصباح، مرکز اسناد انقلاب اسلامی)

۸. دلسوزان اسلام قدردان ایشان باشند. مقام معظم رهبری در جمع دانشجویان شرکت کننده در طرح ولایت در سال ۱۳۷۹ فرمودند: این هجوم‌های تبلیغاتی را که به شخصیت‌های برجسته، به انسان‌های والا و با اخلاق برجسته می کنند، اینها همه اش نشان دهنده ی اهداف و نیات دشمن است. یک نفر مثل جناب آقای مصباح که حقیقتاً این شخصیت عزیز، جزو شخصیت‌هایی است که همه‌ی دلسوزان اسلام و معارف اسلامی از اعماق دل بایستی قدردان و سپاس‌گزار این مرد عزیز باشند، مورد هجوم تبلیغاتی قرار می گیرند... حرف رسا و نافذ. منطلق قوی و مستحکم هر جایی که باشد، آنجا را دشمن زود تشخیص می دهد. چون حساب‌گر است دشمن آنجا را خوب می شناسد و به مقابله اش می آید. با مرحوم شهید مطهری (ره) هم همین جوری برخورد کردند.

(رک. گفت‌وگو، مصباح، مرکز اسناد انقلاب اسلامی)

۹. تو چراغ راه مایی...

حضرت آیت الله خامنه‌ای در تاریخ ۶ تیر ۱۳۷۹ به منزل آیت الله مصباح یزدی در قم رفتند و ضمن فرمایشات خود خطاب به ایشان فرمودند: روزنامه ی کیهان یک مقاله ی زیبا خطاب به شما نوشته - البته اسم نیاورده، ولی مخاطبش شما هستند درست همان چیزی که آدم در دلش هست، همان را درباره ی شما مطرح کرده. حتماً بگیرید و بخوانید.

دیدار مقام معظم رهبری در منزل آیت الله مصباح، (فیلم دیدار، معرق ۷/۸/۷۹)

۱۰. مطالب کتاب شماعلاوه بر مفید بودن، ضروری و لازم بود. مقام معظم رهبری با اشاره به کتاب

۴. چهره برجسته‌ی عالم تشیع

رهبر معظم انقلاب در مورخ ۹ بهمن ۱۳۷۰ در حکم انتصاب آیت الله مصباح به عضویت شورای عالی مجمع جهانی اهل بیت (ع) ایشان را در شمار برجستگان رجال علمی و چهره‌های برجسته‌ی عالم تشیع نام می برند.

(منبع: سایت دفتر حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری)

۵. در دعوت از آقای مصباح، اصرار کنید!

پس از راه اندازی رادیو معارف صدای جمهوری اسلامی، رهبر معظم انقلاب درخصوص استفاده ی رادیو معارف از شخصیت‌های برجسته ی دینی در برنامه‌های خود، درباره شخصیت علمی آیت الله مصباح می فرمایند: از لحاظ معارف عقلانی و فلسفی اسلامی، ما امروز چه کسی را داریم؟ مثلاً آقای مصباح آقای جوادی آملی را در قم داریم آنچه شما آرایه می دهید، باید از سطح اینها کمتر نباشد.

رهبر انقلاب با اشاره به فضل و دانش آیت الله مصباح، لزوم مشاوره با ایشان را لازم می شمارند و حتی بر استفاده از شاگردان ایشان نیز تأکید می ورزند: شما باید یک گروه مشاوره ی محتوایی از مناسب ترین شخصیت‌هایی که امروز می توانید پیدا کنید، داشته باشید مثلاً از آقای مصباح شاگردان آقای مصباح دعوت کنید. خوشبختانه یکی از موفقیت‌های آقای مصباح یزدی در قم، این است که ایشان برخلاف خیلی از فضایی‌ها که فضلشان در خودشان منحصر مانده، فضلش در شاگردان خوب سرریز شده.

(دیدار با اعضای گروه معارف اسلامی صدای جمهوری اسلامی ۱۳۷۰/۱۲/۱۳ - سایت دفتر حفظ و نشر آثار مقام معظم رهبری)

۶. برکت ماندگار حوزه علمیه

رهبر معظم انقلاب اسلامی در هفتم مهر ۱۳۷۴ در حکم انتصاب حضرت آیت الله مصباح یزدی به ریاست مؤسسه امام خمینی (ره) چنین می نگارند: اکنون که بحمدالله مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی (اعلی الله مقامه) در سایه ی تلاش پیگیر و موفق جنابعالی رسمیت یافته و به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسیده است، جنابعالی را که از برکات ماندگار حوزه علمیه قم و از چهره‌های موصوف و معروف به علم و عمل و جد و ابتکار می باشید به ریاست و مدیریت این مؤسسه منصوب می کنم... با توجه به احاطه و نکته دانی آن جناب، خود را از توصیه به کارهای بایسته بی نیاز می دانم و شما و همه همکاران هوشمند و دلسوزتان را به لطف

بیانات بزرگان در مورد علامه

مصباح یزدی (حفظه الله تعالی)

حضرت امام خمینی (ره):

به نقل از آیت الله مسعودی خمینی: آقای مصباح دوشهادتین است.

مقام معظم رهبری (حفظه الله تعالی):

۱. خاستگاه مبانی فکری اسلام

به نظر من یکی از چیزهایی که می تواند خیلی کمک کند به این قضیه، این است که از کتاب‌های شهید مطهری، از معارفی که امروز بزرگانی بحمدالله هستند، از قبیل آقای مصباح و دیگران که واقعاً مبانی فکری اسلامی دست اینهاست، از اینها استفاده کنند. حتی می شود اینها را ساده کرد. شما می توانید این کار را بکنید. (دیدار با جمعی از نوجوانان حافظ و قاری قرآن کریم ۸/۴/۷۹)

۲. عقبه تئوریک نظام

مجموعه‌ای از متفکران، علما، و سابقه‌دارها در امر دین عقبه تئوریک نظام هستند و آن را تشکیل می دهند... الان ما در حوزه قم علمایی داریم، بزرگانی داریم، صاحب‌نظرانی داریم، اندیشه‌پردازان یا تئوریسین‌ها و ایدئولوگ‌هایی داریم... ما شخصیت علمی فکری روشنفکری برجسته‌ای مثل آقای مصباح یزدی را در قم داریم.

(از فرمایشات مقام معظم رهبری (دام ظله العالی) در دیدار با مسؤولان دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم ۱۳۸۴/۰۶/۲۸)

۳. بصیر به معنی حقیقی کلمه

رهبر معظم انقلاب اسلامی در یکی از آخرین سفرهای خود به شهر مقدس قم (اسفند ماه ۸۹) ضمن حضور در منزل آیت الله مصباح یزدی، فرمودند: ... بنده هم به سهم خودم قدر آقای مصباح را می‌دانم. واقعاً می‌دانم که ایشان در کشور و برای اسلام چه وزنه‌ای هستند و حقا و انصافاً ما امروز نظیر ایشان را -حالا به این تعبیر بگوییم - خیلی ندار، نظیر آقای مصباح ممکن است وجود داشته باشد با این وزانت علمی و عمق علمی و احاطه و وسعت و با این آگاهی و بینش و صفا، رهبر معظم انقلاب تصریح کردند: این سه جهت در ایشان جمع است: هم علم، هم بصیرت به معنای حقیقی کلمه و هم صفا. این سه تا با هم در وجود ایشان خیلی ارزشمند است. خداوند متعال انشاء الله وجود ایشان را برای ما و انقلاب محفوظ بدارد و وجود ایشان را سالم بدارد تا همه بتوانند از برکات ایشان استفاده نمایند.

(منبع: سایت فبرای رهاپوز)

حضرت آیت الله خامنه ای همچنین در دیدار سال ۱۳۸۴ با مسئولان دفتر تبلیغات اسلامی حوزه ی علمیه قم خواستار توجه این دفتر به عقبه های تئوریک نظام شدند و گفتند: توجه کنید که مجموعه ای از متفکران، علما و سابقه دارهای در امر دین، مدعی عقبه ی تئوریک نظام هستند و آن را تشکیل می دهند... الان ما در حوزه ی قم علمایی داریم، بزرگانی داریم، صاحب نظرانی داریم، اندیشه پردازان یا تئوریسین ها و ایندولوگ هایی داریم که با دفتر تبلیغات هیچ ارتباطی ندارند. ما شخصیت علمی فکری روشنفکری برجسته ای مثل آقای مصباح یزدی را در قم داریم؛ یا یک ملای برجسته ی قوی مثل آقای جوادی آملی را در قم داریم؛ در بین آقایان مراجع هم کسانی هستند که در مسائل دینی حقیقتاً روشنفکر و صاحب نظر و صاحب فکر هستند؛ نه امروز و دیروز، از چهل سال پیش در بین بزرگان حوزه ما آنها را می شناسیم که من نمی خواهم اسم بیاورم، ارتباط شما با آنها چگونه تعریف می شود؟ شما عقبه ی فکری نظام هستید، آنها هم هستند و بسیاری دیگر هم همینطور... سعی کنید این عقبه ی تئوریک نظام بودن تبدیل نشود به یک پستوی بسته و انحصاری که بی خبر از اطراف خودش باشد.

(همان، ۲۰ مهر ۱۳۸۴، شماره ی ۲۹۹، ص ۸)

۱۴. تجلیل از فضل، اخلاص و تقوای

در جریان سفر تاریخی مقام معظم رهبری به قم در سال ۸۹ مدیر، مسئولان و اعضای هیئت علمی مؤسسه آموزشی، پژوهشی امام خمینی با رهبر معظم انقلاب اسلامی دیدار کردند. حضرت آیت الله خامنه ای در این دیدار با ابراز خرسندی فراوان از تلاش های عمیق مؤسسه آموزشی، پژوهشی امام خمینی ابراز داشتند: این مؤسسه خوب، جامع

و کامل می تواند از لحاظ تلاش پیگیر، خستگی ناپذیر، خالصانه و عالمانه

الگویی برای حوزه باشد. ایشان با تجلیل از فضل، اخلاص و تقوای آیت الله مصباح یزدی، وجود این کمالات را در مدیریت یک مؤسسه موجب افزایش برکات الهی خواندند.

(بگله مظل و نشر آثار حضرت آیت الله العظمی همدانی، ۱۳۷۳/۸)

فقیه، فیلسوف، متفکر و صاحب نظر در مسایل اساسی اسلام

جناب آقای مصباح - من ایشان را نزدیک به چهل سال است می شناسم و به ایشان ارادت قلبی دارم؛ فقیه، فیلسوف، متفکر و صاحب نظر در مسایل اساسی اسلام. اگر خدای متعال به نسل کنونی ما این توفیق را نداد که از شخصیت هایی مثل مرحوم علامه ی طباطبایی، یا مرحوم شهید مطهری استفاده کنند اما بحمد الله این شخصیت عزیز و عظیم، خلاء آن عزیزان را در زمان ما پر می کنند. من حقیقتاً خدا را حمد و شکر می کنم که جامعه ی ما و بخصوص نسل جوان ما به ایشان خیلی علاقه دارند. بنده

از هر جا که کسب خیر کردم - در سرتاسر کشور - اطلاع پیدا کردم که نسل جوان ما به ایشان شدیداً علاقمند و معتقد و قدردانند؛ این هم نعمت بزرگ خدا و دلیل سلامت این کار است. وقتی انسان با روح و با هدف خدایی وارد میدان شد، همین جور می شود.

(مقام معظم رهبری - ۱۳۷۳ - مجمع دانش آموختگان طرح ولایت)

علامه طباطبایی (قدس سره): به نقل از حجة الاسلام آقای شیخ اصغر مروارید:

آقای مصباح از بین شاگردان من مثل انجیردر میان سایر میوه هاست، که فکر او هیچ چیز دور انداختنی و زایدی ندارد.

(ترجمه ای از آیت الله مصباح یزدی، ص ۲۸۳ - انتشارات پرتو ولایت)

شهید بهشتی (رحمة الله علیه):

دوست عزیز و دانشمند محترم... خیلی زودتر از این می خواستم برای شما نامه بنویسم ولی در بی ساعت دنجی بودم که بتوانم با آقای مصباح که «مصباح دوستان» است با فکری فارغ گفتگو کنم و از اینگونه ساعت ها کم بهره برده ام.

(گفتار مصباح، ص ۲۸۴ مرکز اسرار انقلاب اسلامی)

مرحوم آیت الله مشکینی:

جناب مستطاب آیه الله مصباح، از آن وجودات پر برکت است. حوزه ها باید ده ها سال سهم امام بخورند، هزاران نفر در اینجا تحصیل کنند، میلیاردها پول از کیسه ی امام خرج بشود، میلیاردها انسان از اول تا حال تحصیل کنند، تا در هر عصری یک چند نفری مثل آیت الله

مصباح بدست آید و این طور افراد در میان جامعه پیدا بشود. اگر ده نفر عالم بزرگ پیدا کنید یقیناً یکی از آنها آیت الله مصباح است. ما به عظمت او معتقدیم ما او را دوست داریم، او یکی از خزانه های وجودی ماست. یکی از بزرگان حوزه ی ماست. من خودم علاقه به این آقا دارم.

برای اینکه شمشیر برنده ی اسلام در برابر کفر است لذا خیلی با او دشمن هستند. با هر که خیلی دشمن باشند، شما علاقه ی بیشتر به او داشته باشید. علامت اینکه

ایشان وجود مؤثری است، علامت اینکه این شخص مدافع اسلام است، علامت اینکه این شخص همراه با اسلام است و فداکار اسلام است، همین زیادی حمله ها علیه اوست.

(تصنیر پرا و پکونه، ص ۱۴۴)

آیت الله سید احمد خاتمی:

... جرم آقای مصباح چیست؟ آقای مصباح را آنان که می شناسند، می دانند کانون بیرق دین است. فقیه، فیلسوف، عارف، زاهد، شخصیتی که می گوید: من چند سال بیش از شهید مطهری عمر کردم، حاضرم حاتم را در راه دفاع از اسلام و دفاع از مقدسات بدهم.

(همان، ص ۱۵۷)

آیت الله حسن زاده (دام ظلّه):

آقای مصباح انسان زحمت کشیده ای است. من با ایشان هم درس و هم بحث بوده ام. خدا را شاهد می گیرم که پشت سر ایشان نماز می خوانم.

(باسرار کلیم، انتشارات نهایت)

مرحوم حجة الاسلام و المسلمین دشتی (شرح نوح البلاغ):

... در برابر تهجم فرهنگی کسی موفق است و می تواند هزاران شاگرد تربیت کند که خودش یک اسلام شناس باشد، به این

جهت در آن زمان شهید بهشتی در نوک پیکان هجوم دشمن قرار داشت و امروزه استاد مطهری این عصر یعنی حضرت آیت الله مصباح یزدی که هجومها به سوی اوست.

(تصنیر پرا و پکونه، ص ۲۰۹)

آیت الله یزدی:

شخصیت آیت الله مصباح یک شخصیت ناشناخته ای نیست. من باید از ایشان تعریف کنم؟! ایشان آتقدر مقامش بالاست که امثال بنده نباید تعریف بکنند. ایشان از اساتید بزرگ حوزه

است ... در همین شهر قم کارهای انقلابی عظیمی انجام شد که سه چهار نفر از دوستان، از جمله آقای مصباح بودند که

وقتی صبح همه می آمدیم می گفتیم این نشریه از کیست؟ این نشریه کجا بوده است که در داخل همه ی حجره ها انداختند و همه می خواندند؟ در حالی که تهیه کننده ی آن همین تعداد بودند و بخشی از آن به قلم مقدس همین استاد بزرگوار حضرت آیت الله مصباح بود. این شخصیت روحانی و بزرگوار همیشه مدافع انقلاب بوده است. مدافع اسلام بوده است.

حوزه ی علمیه مقاومتش را می شناسد. امروز یکی از اعضای محترم شورای انقلاب فرهنگی کشور است. در حقیقت یک استاد شناخته شده، یک روحانی وارسته یک روحانی شایسته که زندگی شخصی او در حد زندگی افراد متوسط و متعارف است.

(همان، ص ۱۷۵)

مرحوم آیت الله احمدی میانجی

خواندید که اینها با حضرت آیت الله مصباح چه کار کردند؟! ایشان، استاد بودنش آیت الله بودنش، پاک بودنش جای اشکال نیست. چه توهینها کردند، چه حرفها زدند!

(باسرار کلیم، انتشارات نهایت)

آیت الله جوادی آملی

ایشان در سمینار بزرگداشت شیخ فضل الله نوری، پس از سخنرانی حضرت آیت الله مصباح ضمن تشکر و قدردانی درباره ی آیت الله مصباح فرمودند: روحی له

الفداء. (ترجمه ای از آیت الله مصباح، ص ۱۷۴ - انتشارات پرتو ولایت)

آیت الله مظاهری:

امروز خدمت به آیت الله مصباح خدمت به امام زمان عجل الله تعالی فرجه است. هر کس هر اقدامی از دستش بر می آید باید انجام دهد.

(باسرار کلیم، انتشارات نهایت)

متن مقاله «نسبت از روزنامه کیهان

تو چراغ راه مایی! نه اینکه چراغی در دست گرفته باشی و در این ظلمت ازین بسته، راه را نشان ما بدهی! نه تو خودت چراغی! هر کجا که بایستی، به هر کجا که اشاره کنی، یا از هر چه که بگویی، ما با اطمینان، تو را باور کرده ایم. ما به تو اعتماد داریم. ما از تو دروغی نشنیده ایم. ما تو را تا کنون با اجنبی ندیده ایم. ما امضای تو را پای معاهدات ننگین وابستگی مشاهده نکرده ایم.

تو چراغ راه مایی از هر چه که بگویی، باورت می کنیم. چرا چنین نباشیم؟ مگر نور، جنسش یکی نیست؟ حالا چه این نور از خورشید باشد، یا از نور افکنی قوی، یا از

شمعی کوچک، یا از تو که چراغ راه مایی. با تو هستیم: ای چراغ راه خوبی ها. ای مصباح!

تو اگر چه، چراغ راه مایی اما مطلق نیستی. مگر کسی غیر از خدا می تواند مطلق باشد؟ نه تو، منتهی خودت را به اشتغال در آورده ای، یعنی چه؟ یعنی اینکه بعضی ها هم نشان این می شود که چراغی دست بگیرند و کور سویی را به اطراف بتابانند. اما بعضی هم مثل تو، خود را به اشتغال می کنند. شهیدا اینگونه اند.

تو هم در شهادت مستغرقی. اگر شهید به یک تیر و ترکش به مقام شهود و شهادت می رسد، تو هر روز و هر ساعت به تیر و ترکش از خدا بی خبران و معاندان و فتنه گران و جاسوسان شهید می شوی. ما اشتغال تو را می بینیم. کسی که چشم هدایت به تو دارد، راه را گم نمی کند. و در هزارتوی، نسبت ها زمین گیر نمی شود.

تو همچون سایر علمای ناب شیعه با به آتش کشیدن خود، راه حق و باطل را نشان ما می دهی. امثال شما ذخیره های معرفتی آخر الزمانید.

چلچراغ هایی که نشئه ی سوزشان، از نفت و روغن و نیروی الکتریسته نیست، بلکه نور از اشتغال وجودشان ساطع می شود. وقتی کار به اینجا بکشد، یعنی بجایی که تمام دار و ندار آدمی به آتش کشیده شود، مگر می شود جلوی انتشار نور را گرفت؟ تو علاوه بر جسمت و علاوه بر علم

و اندیشه و معرفت و سالها و سالها صبوری و حلم و اخلاق و دور اندیشی، حالا آبرویت را به کبریت اشتغال سپرده ای و کسی که کارش به اینجا کشید، مگر از راه رفته باز می گردد؟ و مگر از شتاب و انتشار نور باز می ماند؟ کسی که

به قول خودت، حتی نگوید: «راضیم به رضای تو» و بگوید: «من کی هستم که رضایت بدهم، هر چه که تو می خواهی باشد». آیا چنین کسی از زخم آبرو می هراسد؟! آنجا که سلاح و مال و کلام و استدلال کفایت نکند، شاید آبرو به کار آید. و کاری بکنند. و تو خوب از این متاع در مصاف با حرامیان بهره برده ای.

مبارکت باد! ... ما شما را چراغی از چلچراغ راه بشریت می دانیم. از غیرت و صبوری و فهم و پایمردی شما درس می گیریم. و از آبرویی که برکف دست آورده اید در پوست نمی گنجیم.

روزنامه ی لیوان، ۴ تیر ۱۳۷۹

